Geachte gemeenteraad,

Ondanks dat ik zelf niet meer in Bedum woon, blijf ik mij verbonden voelen met Bedum. Over de recente berichten rond de communicatie over een mogelijk AZC in Bedum heb ik mij ronduit verbaasd. Het lijkt alsof de communicatie naar en met bewoners in de gemeente volledig onderschat is. De regelmatig defensieve houding tijdens de informatieavonden heeft daar ook niet bij geholpen, al zijn de persoonlijke aanvallen op de gemeente ook nooit goed te praten. De boodschap dat de gemeente tekort is geschoten lijkt aangekomen te zijn, maar desondanks voelde ik de drang om mijn opinie op papier te zetten. Dit met onderstaand stuk als resultaat, welke ik graag voor vanavond met de raad wilde delen.

met vriendelijke groet,

Opiniestuk: Een AZC in Bedum – Tussen wantrouwen en kansen op een gedragen gezamenlijke toekomst

De gemeente Het Hogeland staat onder grote druk: de discussie over een mogelijk AZC in Bedum raakt een gevoelige snaar bij veel inwoners. Niet alleen vanwege de vraag of Bedum een geschikte locatie is, maar vooral door het gevoel dat de gemeente Het Hogeland haar inwoners niet serieus neemt. De recente ontwikkelingen rondom de informatiebijeenkomsten en de plannen die achter gesloten deuren werden voorbereid, versterken dit wantrouwen. Als er draagvlak moet komen voor een asielzoekerscentrum, moet de gemeente haar werkwijze fundamenteel veranderen.

De Dorpsvisie Bedum 2030 schetst een toekomst waarin sociale cohesie, sterke voorzieningen en een duurzame ontwikkeling van het dorp centraal staan. Tegelijkertijd tonen recente gebeurtenissen aan dat de communicatie vanuit de gemeente ronduit gebrekkig is geweest. De chaotische informatieavonden, waarin bewoners zich buitengesloten voelden en de laatste bijeenkomst voortijdig werd afgebroken, is hier een pijnlijk voorbeeld van. Maar in plaats van samen met de inwoners te zoeken naar een manier waarop een AZC hierin kan passen, lijkt de gemeente haar eigen koers te varen. Dat is niet alleen een gemiste kans, maar ook een directe bedreiging voor het vertrouwen van inwoners in hun bestuur.

Hoe zorgen we ervoor dat een asielzoekerscentrum (AZC) in gemeente het Hogeland niet alleen een noodzaak is, maar juist ook bijdraagt aan de gemeenschap?

De mislukte informatieavond en de negatieve reacties tonen aan dat draagvlak niet vanzelfsprekend is en het betrekken van inwoners zwaar is onderschat. Veel inwoners voelen zich niet gehoord en maken zich zorgen over de impact van een AZC op Bedum. Dit is niet gek, het rapport van Berenschot geeft al aan dat de ervaringen in het verleden niet altijd positief zijn

geweest en dat het van belang is de inwoners “al vóór de keuze van potentiële locaties te betrekken in het proces om zo goede communicatie en participatie(ervaring) te waarborgen”.

De felheid van de reacties in Bedum is geen toeval. Het gaat niet alleen om het AZC, maar om het bredere gevoel dat Bedum structureel wordt achtergesteld door de gemeente Het Hogeland. Dit gevoel is niet nieuw en komt in meerdere dossiers terug. Wanneer inwoners het gevoel hebben dat er over hen wordt beslist in plaats van met hen, ontstaat verzet. De vraag is dan niet of er een AZC moet komen, maar of Bedumers überhaupt nog vertrouwen hebben in hun gemeente.

Wat moet er veranderen? Van opgelegde plannen naar samenwerking

Het is essentieel dat de komst van een AZC in Bedum niet wordt gezien als een opgelegde verplichting, maar als een kans om het dorp te versterken. Als de gemeente daadwerkelijk een AZC “integraal onderdeel van het dorp” wil laten zijn, zoals wethouder Han Hefting stelt, dan moet dat ook blijken uit de plannen.

Als een AZC van wantrouwen naar kans op een gezamenlijke toekomst gedragen door alle inwoners moet worden, dan moeten er fundamentele aanpassingen komen in de aanpak van de gemeente.

Dit betekent:

1. Een eerlijk en transparant participatietraject

Geen incomplete informatie, maar open kaart over alle opties en scenario’s. Regelmatige updates via meerdere kanalen, zodat iedereen op de hoogte blijft.
Een brede enquête onder inwoners van Bedum en andere dorpen in de gemeente, om daadwerkelijk te meten hoeveel steun of weerstand er is en waar juist kansen liggen.
Geen besluiten vóór de gesprekken met inwoners, maar samen optrekken in het besluitvormingsproces.

2. Een eventueel AZC dat aansluit bij de speerpunten van de Dorpsvisie Bedum 2030

Een sociaal-cultureel ontmoetingscentrum waar zowel Bedumers als asielzoekers gebruik van kunnen maken.
Meer investeringen in woningbouw die niet alleen voor het AZC zijn, maar ook voor met name starters en senioren in Bedum.
Realisatie van nieuwe of verbeterde sportaccommodaties en voorzieningen voor de jeugd.
Betere OV-verbindingen, verkeersveiligheid en onderhoud van openbare ruimte, zodat het AZC een stimulans wordt voor infrastructuurverbeteringen.
Betrokkenheid lokale ondernemers voor bouw en onderhoud, maar vooral een verbetering van winkelaanbod en bedrijvigheid.
Deze aansluiting bij de speerpunten bevordert ontmoeting, integratie en vooral draagvlak.

3. Een eerlijke discussie over schaal en locatie

De geplande grote locatie van 200-500 plekken, met mogelijk een tweede locatie en de beperking tot alleen Bedum roepen veel weerstand op. De gemeente moet aantonen dat Bedum echt de beste locatie is. Waarom is het enkel gereed zijn van Masterplan Bedum een reden om Winsum en Uithuizen uit te sluiten, terwijl voorzieningen daar beter lijken te zijn? Hoe kan het dat 's Heeren Loo niet eerder in het onderzoek is meegenomen? Waarom worden meerdere kleinere opvanglocaties verspreid over de gemeente, zoals scenario B of C uit het Berenschot rapport, uitgesloten? Investeringen in woningen, infrastructuur en lokale economie moeten onderdeel zijn van het plan. Een duidelijke visie over hoe een AZC samengaat met de toekomst van het dorp is essentieel.

4. Erkenning van zorgen en een realistisch veiligheidsbeleid

Terecht of onterecht, er zijn gegronde zorgen voor de veiligheid vanwege veel (veelal negatieve) aandacht in de Nederlandse samenleving, de huidige lange aanrijtijd van de politie en incidenten in AZCs. Ook in de (voormalige) locaties in het Hogeland hebben tientallen incidenten plaatsgevonden. Ondanks dat de aanwezigheid van een COA-locatie in het algemeen geen significant effect heeft op de buurtveiligheid, zijn er wel degelijk gemeenten waar dit wel het geval is. Door de locatie van een nieuw gemeentehuis en bestaande politieallocatie te heroverwegen, kan men aantonen oog te hebben voor deze zorgen. Er moet in ieder geval een concreet plan komen hoe eventuele problemen worden aangepakt.

Van weerstand naar actieve betrokkenheid

De plannen voor een AZC in Bedum stuiten op veel kritiek, maar dit hoeft geen onoverkomelijk obstakel te zijn. De fouten in de communicatie en het gebrek aan participatie hebben onnodige polarisatie veroorzaakt. Maar met de juiste aanpak kan een AZC bijdragen aan een sterkere, duurzamere en inclusievere gemeente Het Hogeland.

De vraag is niet óf er een AZC komt, maar hoe het wordt gerealiseerd. Wordt het een besluit dat over de hoofden van de inwoners heen wordt genomen? Of wordt het een project waarin inwoners ook echt kunnen meedenken en meeprofiteren?

Als de gemeente écht een AZC wil dat "integraal onderdeel wordt van het dorp", dan moeten ze beginnen met luisteren. En dat begint nu.